

KÜPEŞTE

K A L E M E V E K İ T A B A T U T U N A N L A R A

BAŞLARKEN

Doğduğumuz andan kabirdeki geçici yerimize varana kadar hep bir koşuşturma içindeyiz. Hastaneye, okula, işe, nikâha, sevdiklerimize, cenazeye... Daha birçok şeye mütemadiyen yetişmeye, yapılacak işleri yetiştirmeye çalışıyoruz. Eğer biraz mükemmeliyetçi bir yapımız varsa bu saydıklarımı gerçekleştirirken diğer insanlara göre daha çok yoruluyoruz. Böyle olunca da ne kendimize ne de hayatımızda öneme sahip insanlara zaman ayırabiliyoruz.

Peki dengeyi kurmak için ne yapmak gerekiyor? En kritik soru da bu galiba. Her bireyin yaşam dinamiği farklı olduğu için net bir çözüm önerisi sunmak imkânsız. En azından gerektiğinde koşmayı, yeri geldiğinde yavaşlamayı öğrenmek ve hayata geçirmek gerekiyor kanaatimce.

Küpeşte'de bu ay yetismek/yetişmemek sorunsalını işlemek istedik. Ayrıca kıymetli bir yazar hanımefendiyle söyleşimiz de dergimizde sizlerle buluşuyor. Yeni sayımızı size emanet ederken sağlıklı tekrar buluşmayı temenni ediyoruz.

Keyifli okumalar.

Hanife Artar Yalçın

K Ü P E Ş T E

Kaleme ve Kitaba Tutunanlara

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Hanife Artar Yalçın

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Reyhan Karakabak Yılmaz

EDİTÖRLER

Demet Yıldız

Reyhan Karakabak Yılmaz

Esmâ Beyza Güleç

Hanife Artar Yalçın

YAZARLAR

Esmâ Beyza Güleç

Sultan Babalık Gümüş

Demet Yıldız

Rabia Rûmeysa Bilgin

Reyhan Karakabak Yılmaz

Hanife Artar Yalçın

Serpil Özlem Uçar

Nazife Yalçın Selçuk

Ezgi Ateş Toprak

Rıfat Zengin

MİSAFİR YAZARLAR

Aslıhan Göksu

Çiğdem Yılmaz

GRAFİK VE MİZANPAJ

Fatma Zehra Boyalı

Fatma Nur Özdemir

SOSYAL MEDYA

Hanife Artar Yalçın

NASİBİN KADAR

Anne rahmine düştüğümüz anda başlayan bu yolculuk, son nefesimizi verene kadar sürer.

Yetişmek ya da yetişememek... Bu his çok karmaşıktır. Öyle ki fiziksel sandığımız bu düşünce, aslında ruhumuzu da derinden etkiler. Bebeksindir, beklentilerin vardır ve sana her koşulda yetişilsin istersin. Çocuksundur; insanlarla kaynaşmaya çabalar, oyun oynar -akşam olmasın- daha çok eğlenelim diye düşünürken midenin kazınması üzerine gelen ses eve yetişmeye zorlar. Okula başlarsın, eğitim almak için girdiğin bu yolda bir bakmışsın çevre baskısı ile yarış atına dönmüşsün ve bitmek bilmeyen bir girdabın içindedir. Genç olduğunda, sırtındaki sorumluluğun bilincindedir. Hayat mücadelesi için kendi ayaklarının üzerinde durmak isterken kafadaki deli sorulara yetişmeye çalışırsın. Evlenirsin; erkek kadın her birey kendi alanında aile, iş, çevre, komşu, akraba baskısı yine hangisinin ucundan tutsam diye dengede kalmaya çalışırken bulursun kendini. Bunlar, yaşam boyu hepimizin süregelen yaşadıklarıdır. Beyin o kadar çok karmaşayı bir arada düşünüyor ki bu düşüncelerin içinde kayboluyor insan. Böylece çok güçlü gibi durmaya çalıştıkça daha çok yoruluyor.

Peki soruyorum kim, kime, neye, ne kadar yetişti? Hayatta birileri gider, kalanlar yetişmeye çalışır ama bir türlü şunu kavrayamaz: Bir ömür boyu koşarsın ama yetiştiğin tek şey senin nasibin kadarıdır.

Demiyorum ki hiç bir şey yapmayalım, demiyorum ki oturup bekleyelim. Tek dediğim; dünyanın geçici olduğunu unutmadan dozunda, olması gerektiği kadarına koşalım. Başkalarına iyi görünmek, onlardan geri kalmamak, popüler olmak için değil. Hatırlayalım; OHAL'de eve kapatıldığımızda, doymayacağımızı sanarak rafları boşaltmıştık. Oysa ölüm kapıdaydı ve ne kadar doldurursak dolduralım nasibimiz kadar tüketebilecektik. Böylesine bir zamanda bile kaygılarımıza yetişemedik. Çok acıdır ki öylesine koşturmamızın içinde bile "Kim, ne yapıyor?" merakı ile o küçük ekranda, her şeye yetişmeye çalışıyoruz.

Bazen kendimizle baş başa kaldığımız bir zamanda; yine yapacaklarımızı, olması gerekenleri ya da olmasını istediklerimizi düşünmeye başlarız. Ta ki bir şeyler bize dur, diyene kadar. İşte o zaman geçmişte kendimize ayıramadığımız vakitler aklımıza gelir ya da çocuğumuza ayıramadığımız o geri gelmeyen her saniyesi güzel anılar...

Belki de eşlerin birbirine ayıramadığı o güzel anlar. Düşünsenize her ayın kendine ait bir özel günü var. Biz o kadar koşturuyoruz ki o her zaman olması gereken günü, bir güne sığdırarak koca bir yılın arkasına sığınıyoruz. Mesela bir Sevgililer Günü ya da Anneler Günü, Babalar Günü... O günleri, sevgi ve ilginin gösterilmesi gereken günlermiş düşüncesiyle geçiriyoruz. Oysa sevgimizi kıvamında dozunda her gün alabilsek ve verebilsek, o günlere muhtaç kalmayacağız. Öyle bir zamandayız ki apartman dairelerinde kim, nasıl yaşıyor, bilmiyoruz. Çoğu kişi, birbirinin yüzünü görmüyor. Belki de görünmek bile istemiyor. Düşününce; iş hayatı, ev koşturması derken eşler arasında da durum maalesef durum farklı bir hâl almıyor. Yatmadan yatmaya buluşulan bir aile hâline geliyoruz. Fiziksel ve zihinsel yorgunluklar bunun en önemli sebebi, diyebiliriz.

Bazen çevremizden, hiç ummadığımız hatta hak etmediğimiz söz ve tavırlar görebiliyoruz ve anlıyoruz ki kimsenin düşüncelerine ya da düşüncesizliğine yetişemiyor. İnsan kendisinin düşüncesizliğine bile yetişemiyor. Demem o ki hayatı başkalarına göre değil kendimize göre güzelleştirmemiz gerekiyor. Ne ile uğraşıyorsak elimizden gelenin en iyisini yaparak ama diğer işlerimize ayırdığımız zamandan çalmadan. Kendimizi dinlemeli, aldığımız her nefesin güzelliğini tüm hücrelerimize kadar hissetmeli, sıradanlaştırmadan.

Global dünyanın ağına takılıp sıkışmamalı, kendi özgür dünyamızda bize iyi gelen, gelecek ne ise onu yaşamalıyız. Asıl yetişmemiz gereken, mükemmel bir Yaratıcı'yı da unutmadan.

Necip Fazıl'ın dediği gibi " Neye yaklaşısam sonu uzaklık ve kırgınlık/ Anla ki yok Allah'tan başkasıyla yakınlık."

Sultan BABALIK GÜMÜŞ

CİĞERPÂREM

Sen gideli üç kış geçmiş. Yarısı gitti, yarısı kaldı, diye teselli olsam ne çare! Döner misin bizim buralara? Anca gezmeye tozmaya... Eh ne yapalım, herkes kendi zamanına göre yaşamalı. Cemreler düşmeye başladı ya kayısılar yalancı bahara aldanmışlar yine. Üç Kartal Kayası'nın yanındaki ağaçlar en tepesine dek beyaza bürünmüş. Lodosla yerlere dökülüyor çiçekleri uçuşa uçuşa. Bugün görünce kalakalmışım olduğum yerde. On beş sene evveli, geldi beni kuşattı. Aklımı, fikrimi gönlümü senle doldurdu. Nasıl özlemişsem seni, düşün hele! Beş yaşındaki hâlin tuttu elimden çekiştirmeye başladı. Hatırladın değil mi? O gün de koyunları bu yoldan indirdiydim. Aynı lodos, aynı melemeler, aynı çan sesleri, aynı ikindin vakti. Neyse, koyunları ağıla kapattım, eve yöneldim. Ağlaman bizim Alabaş'ın havlamasını bastırıyor. Dedim "Bunun inadı tutmuş yine, olmayacak bir şey ister." Neyi dert edip gözyaşı döküyorsun anlardım, ne sandın! Çoban adamım ben, koyunlarımın hepsini sesinden tanırım, ne istediklerini bilirim de kendi yavrumunkini mi bilemeyeceğim? Ananın da sabrını tüketmişsin o bağılıyor, sen avaz avaz karşılık veriyorsun. Kapıdan girdim içeri, bacaklarıma yapıştın, anan bana sardı. "Al sıpanı nerde yüzlediysen orada deli inadını astarla. El gün, kız kısmısına bu kadar yüz verilmez deyip gözüyle susturur çocuğunu. Benimki ateş maşası oldu başıma. Açtı mı ağzını susmak yok. Vallaha ikinizi de eve sokmam. Hizaya gelmeyi öğret kızına öyle gelin!" Çıktık evden. Kar yağsın diye tutturmuşsun, hatırladın mı? "Her istediğimiz olmaz ki a yavrum, burası dünya!" desem, bunu öğrenme yaşın değil, ufacık sabâsin.

Cenab-ı Allah, çocuğa cennet gösterir dünyayı, o sebepten tuttururlar her istedikleri olsun. “Hadi,” dedim “Gidiyoruz, kar yağdıramam ama ondan daha güzelini yapacağım senin için.” Sonra durakaldığım şu kayısıların yanına geldik. Önce ağaçtan helallik aldım, lodos zaten dökecek çiçeklerinizi bari ciğerparem sevinsin. Razi olmuştur zaar. Ağacın altında durdun. Tırmandığım yerden dalları silkelemeye başladım. Ondan sonrası bana şölen oldu. Bembeyaz yapraklar uçuştukça, sen kollarını açıp döndükçe, zaman durdu; yer gök birleşti, sesler uzaklaştı, senin cennetin bana da göründü. İçine girdiğimiz o alemde ne kadar kaldık bilmem. Akşam ezanının sesiyle geldim kendime. Sen uyuyakalmışsın kucağımda. Bir avuç taç yaprak toplayıp eve döndük. Soğumuş bulgur pilavını ses etmeden yedik. Yanına ne ayran ne turşu istemeye cesaretimiz yok. Ananın öfkesi geçmemiş, fırtına gibi oradan oraya giriyor çıkıyor evin içinde. O gün, “Bana söz ver,” dedim. “İnadını işe yarayacak işlerde kullanacaksın.” Anlamadın tabii ne istediğimi. “Söz, söz, söz, söööözzz.” sesindeki neşe yetti bana. Etrafıma baktım ne koyunlar kalmış yanımda ne bizim Alabaş. Yok yav ne ağlayacağım, sevinçten gönlüm kabardı. Sözünü tuttun hatırlamasan da. “Okulu kazanacağım,” dedin kazandın. Anan dizinin dibinden ayırmazdı seni başka türlü. Özledik seni. Her akşam bir bahis seninle ilgili sohbet ederiz anacığınla. Önün sonun yok, senden başka kimimiz var! Sakın dertlenme böyle dedim diye. Elimiz ayağımız tutar çok şükür senin hasretinden başkaca bir derdimiz yoktur. Haydi bu kadar yazmak yeter. Dervişlerimizi yormayalım. Kapımız çaldı akşam.

Tam da senin hasretin depreşmiş, dilimden dökülenleri sana yazdıracak birini bulayım diye kalkmaya davranmışken bir baktım dervişlerim kapımızda. Hani sana anlatırdım ara sıra. Anacığınla iki başımıza evimizde yaşayıp giderdik. Evimizi şenlendirecek çocuk sesi ne zaman nasip olacak, diye dua eder, beklerdik. Bu akşamki gibi bir akşam Hacı dayınla laflamışız, acele acele eve dönüyordum. Bilirsin gecikirsem annenin öfkesi ateş gibi harlanır, yakar alimallah. Baktım, iki kişi köy meydanından bana doğru geliyor. Ama anladım hemen, bir başka halleri. -Nasıl diye sorma, anladım işte.- İkisi de bizim gibiydiler; ellerinde heybeleri, üstleri başları, giyimleri. Lakin bizden başkaydılar, heybetliydiler, yaklaştıklarında korku değil emniyet hissi sarmıştı beni. Selam verdiler, “Tanrı misafiri kabul eder misin?” dediler. Etmez miyim hiç? Başım gözüm üstüne. Allah ne verdiyse soframıza çıkarıp misafir ettik onları. Kaç gün kalsalar misafir eder sohbetlerini dinlerdik. Anacığınla benim içimize işledi ikisinin anlattıkları. Israr ettiysek de kalmadılar, gece vakti yola koyuldular. Ayrılırken “Allah göz aydınlığı etsin emanetinizi,” dediler. Biz tabii anlamadık önce, meğer seni müjdelemeye gelmişler. Ne zaman ansak bu hatırayı; anacığınla benim gözlerimiz dolar, tüylerimiz ürperir, kalkar iki rekât şükür namazı kılarız. Lafı uzatıyorum ama bunları kendi ellerinden dervişlere yazdırarak sana anlatmak da hoşmuş doğrusu. Onlar da karşımda oturmuş gülümsüyorlar şimdi. Keyfimize diyecek yok elhamdülillah.

Kaç kiŖiye nasip olur; mjdecilere, mjdelerine götürülecek mektubu yazdırmak. Mektubu kendileri getireceklermiŖ. “Nasıl tanıyacaksınız resmini göstereyim?” dedim. Sıcacık tebessüm ettiler. Bak Ŗimdi benim de ettiğim lafa. Derviş Zu ve Ze’ye dediğim lafa bak! Tabii kibar oldukları için gevrekle gevrekle glmediler de gülümsediler. İŖte böyle Ciğerparem. Bu akŖam mutluluktan baŖımız göğe erdi. Sen de onları görünce anlarsın dediklerimi.

Para lazım olursa sakın çekinme yaz, uykuna dikkat et, gnderdiklerimizi yurttaki arkadaşlarıyla paylaŖ. Cevizdir, tarhanadır, pestildir yine gönderirim. Mektubunu bekliyoruz iki gözümün ieği Allaha emanet olasın.

Baban Hasan

Esmabeyza GLE

DERDA

Bir adım, iki adım, üç adım
Adımlar bitene kadar yürüyeceğiz.
Her zaman gökyüzüne bakılmaz,
Bazen de yerin dibine ineceğiz.

Tanış olacağız hiç bilmediğimiz alemlerle.
Rutinden çıkıp, başka bir dünyaya rutin diyeceğiz.
Farklılıklar her zaman güzel midir? Bilinmez.
Yaşayıp, tecrübe edeceğiz.

Velhasıl yaşayacağız.
Yumruğumuzu göğsüne kaldırıp haykıracağız.
Ne varsa unutulmuş, hepsini hatırlayacağız.
Küf tutmuş yerleri bir bir kazıyacağız.

Umutumuz ışıktadır,
Karanlık eğretidir bize.
Güneşin hatrına,
Gecelerde demleneceğiz.

Fısıltıyla dokunacak eller, ellerimize.
Yalnız değilmişiz, bileceğiz.
Canımızı dişimize takıp
Bu kez sesli sedalı ilerleyeceğiz.

Derdin yanındaki dermana,
Göğsümüzdeki tılsıma tutunacağız.
Gözlerimizin gördüklerine şahit olup
İlla ki,
Adımlar bitene kadar yürüyeceğiz.

Nazife YALÇIN SELÇUK

HER DUYGUNUN ADI VAR MIDIR?

Duygularımız...

Günlük hayat içinde çoğu zaman değişkenlik gösteren, kararlarımızda etkili olan, ruh hâlimizi yöneten duygularımız...

Sevmek, nefret etmek, âşık olmak, haset, öfke, utanma, kırgınlık, keder, neşe, şaşkınlık, korku, heyecan, tiksinti, coşku, özlem, sakinlik, karışıklık, empatik acı, beceriksizlik, kaygı, hayranlık gibi çok sayıda insanî duyguya sahibiz. Peki gerçekten hissettiğimiz her duygunun adı var mıdır?

Hayatın akışı içinde çok uyarıcıya maruz kalmaktayız. Özellikle ekran karşısındayken hangi duygular içerisinde olacağımızı şaşırmış durumdayız. Sürekli bir akış, sürekli değişen gündem ve bunun etkisiyle sürekli değişen bizler ve gitgide azalan duyarlılığımız... En yakınımızdan dünyanın öbür ucundaki coğrafyalara dek ne acılara ne imtihanlara şahit oluyoruz her an.

Gönül yaramız Gazze'yi ekranlardan seyretmeye devam ediyoruz. Acaba ilk hissettiğimiz acı var mı hâlâ sinelerimizde? Empatik acı diye ifade edilen duygu durumuna çok az bir kısım sahip ne yazık ki! Sevdiğim yazar Tolstoy'un dillere pelesenk olmuş meşhur sözü vardır: "Acı duyabiliyorsan canlısın. Başkalarının acısını duyabiliyorsan insansın." İşte empatik acı, tam da budur. Kardeşlerimizin yaşadığı katliam karşısında oradaki annelerin, babaların, küçücük yavruların çektiklerini hissedebilmek, "Elimden ne gelir? Ben; canıyla, kanıyla yaşayan ve hisseden bir insan olarak, ruhsuzlaşmadan ne yapabilirim?" sorusuna cevap arayıp karıncanın ateşe su taşıması misali çare olmak için çırpınmak... Bunu başarabilenleri, sanal dünyanın duygularımızı bize unutturmasına karşı çıkan kahramanlar sayabiliriz.

Bir de hissizleşme var tabii. Donuklaşma da diyebiliriz. Bilir misiniz bu duyguyu? Kendimize bakalım mı? Bir şeyler yaşarız. İyi ya da kötü diye tabir ettiğimiz şeyler diyelim. Bazen durup kalırız öyle. Ne yapacağımızı, nasıl tepki vereceğimizi bilemeyiz. Belki yaş almayla, görüp geçirmeye ilgili kanıksama olarak ifade edenleriniz olacaktır ama bu his öyle değildir.

Hissizleşme diye lanse edilen durumu tam olarak tarif edemediğimiz için bu şekilde ifade ederek devam ederiz yolumuza. Bu durum acıdır işte. İş, ev, okul, gelecek kaygısı, anlık hazlar, sorumluluk almama, tembelleşme... Hayat kargaşası içinde kalbimiz kapılarını kapatıyor da biz farkına varamıyoruz. Duyguların çoğunu hissetmeden öylesine yaşayıp giden, kum saati gibi akan ömrünü doldurmaya çalışan, yaşamak için yaşayan çok insan var. Şöyle de anlaşılmasın düşündüklerim; klavye kahramanı, oturmuş yargıçlık yapıyor! Asla!

Akan hayatın içinde o kadar çok şey yaşıyor ve şahit oluyorum ki beni bu düşünceye iten en çok da gençleri dinliyorum. Öğrencilerin her biri bir hikâye, bir ömür, bir hayal, bir göz yaşı, bir tatlı heyecan ve daha neler neler... Çoğu şeyin sanal, filtreli, yapay zekaya sorularak tasarlandığı şu âhir demlerde, durup “Ben neler yaşıyorum, nasıl hissediyorum, nereye bu gidiş?” diye sormak akıllarına gelmiyor, gelemiyor. “Gençler,” diyorum. “Yalnız değilsiniz ben de dahilim içine düştüğümüz bu duruma, merak etmeyin. Haydi gelin duygularımıza sahip çıkalım. Duygularımızın adını koymayı öğrenelim. Arada kendimizi çimdikleyip acıyı hissedelim tabiri caizse. Korkmayın, gerçek duygularınızla yüzleştiginizde karşılaşmaktan korktuğunuz o şey olmuyor. Kendimizden kaçmak yerine kendimize varmamız lazım. Kaçmayalım kendimizden. “Nereye gidersen git kafan seninle gelir,” derler ya, aynı şekilde duygular da kalp de seninle gelecek. Duralım, derin nefes alalım, düşünelim, elimize bir kalem bir kâğıt alıp yazalım. “Ben şu an neler hissediyorum?” Akıtalım tüm birikmişleri. Yoksa kendimize yabancı ama herkesle ahabap, “Çok çevrem var, eşim dostum çok,” deyip musallâ taşında yapayalnız kendi cancağızınla kalacaksın. Kaçmazsak varacağımız menzil, yine bizim beden-ruh evimiz. Orası sığınağımız. Beden- ruh evinde huzuru, iç tatmini yaşamak için kendinden kaçmamayı öğrenmelisin. Sana sen lazımsın. Bu asla bencillik, kibirli olmak değil efendim. Bu, kendinle iyi anlaşabilmek demek. Kavgalı ayrılma kendinden, duygularınla barışmadan gitme beden-ruh evinden. Seni Yaratan; sana bu hisleri tanıman, barışman, keşfedip anlamlandırman için vermiş. Kavga etmeyi bırak kendinle. Kıyas yapmayı bırak. Sen, sen olduğun için varsın ve özelsin. Kıymayalım kendimize, duygularımıza.

SANA SEN LAZIMSIN.

Demet YILDIZ

İKİNDİÜSTÜ HATIRALARI

İkinci vakti çat kapı gelen misafirlerimizle balkonda oturuyorduk. Sıcak havanın tesiriyle balkon demirine başımı yaslamış sessizce onları dinliyordum. Annemle koyu bir sohbete dalmışlardı. Arada bir yükselen hafif kahkahalar, “Sizden laf çıkmaz, aman aramızda kalsın,” cümlesinin nakarat gibi tekrarlandığı, bir alçalıp bir yükselen ses tonuyla anlatılanlar; beni mis kokulu hanımeli meltemi gibi sarmıştı. Nasıl da tatlı bir rehavet çökmüştü üzerime. Yolun köşesinden art arda sokağa giren iş makinalarının kulakları rahatsız eden gıcırtiları bir anda darmadağın etti bu güzel ânı. İçimde kalan son hasret kırıntılarını da yükleyip gideceklerdi demek. Devasa ağırlığıyla yolda iz bırakarak okul bahçesine ilerleyen kepçeleri bütün dikkatimle seyrediyordum. Annem eteğimden çekiştirip “Çayları tazelesene kızım, bakınıp durma, hadi!” dedi fısıldayarak. Hiç oralı olmadım, ne olduğunu anlamam gerekiyordu. Kepçe ve kamyonlar, köşeye kıstırdığı avının üzerine yavaş yavaş yürüyen canavarlar gibi sokağın sonuna, mezun olduğum liseye doğru gidiyorlardı. Okul günlerim gözümün önüne geldi, birden on yıl öncesine gittim. Sınıf arkadaşlarım İrem ve Yasemin’le öğle aralarında eve gelir, yemeğimizi yer, sonra yürüyerek geri dönerdik. Kısacık yol boyunca şakalar yapar, güler, eğlenirdik. Yağmur yağdığında üçümüz tek bir şemsiyeye sığınır, ıslanmak umurumuzda olmadan bahçede dolaşırdık. Kollarımızdan damlayan suları sıkarak öğretmen gelinceye kadar, formalarımızı kurutmaya çalışırdık. Kar yağdığında herkes kar topu oynarken biz bahçe duvarının kenarında sıralanmış çam ağaçlarının dallarını silkeler, sadece bizim görebildiğimiz beyaz kristal kar küresinin içindeki dünyamızda kahkahalar atardık.

Her yıl bir sebeple kazılıp köstebek yuvasına dönen okul yolunda “Eve nasıl gideceğiz?” diye oflayıp poflardık. Bir keresinde coğrafya sınavına çalışmak için İremlerde yatıya kalmıştık. Derse çalışmak yerine sabaha kadar kız kıza eğlenceye dalınca kopya hazırlamıştık, hoca da yakalayivermişti biz acemi kopyacıları. Biz de açık yüreklilikle ne olduğunu anlatmıştık. Dersini en çok seven öğrencileri olduğumuz için hoca kendi usûlüne göre cezalandırmıştı. Bir ay boyunca kitabın özetini çıkarıp deftere yazmıştık ceza olarak. Ah gençlik... Bir defasında da Prens Sebahattin’in fizik sözlüsünden kurtulmak için okul duvarından atlayıp parka kaçmıştık. Evimize her gelene anlatarak yad ederdim okul hatıralarımı. Annem, “Bitmedi gitti şu okul sevdan, herkes kızının mürüvvetini gördü. Bizimkinin umuru değil varsa kitap yoksa kitap,” diye siteme başladığında;

“Anne bu konuda ne kadar inatçı olduğumu biliyorsun,” derdim. Bu bizim hiç değişmez alışmamızdı. Annem de benim kadar inatçıydı, huyum kurusun tıpkı ona benzemişim. Sadece ayak belirttiğimiz konular birbirinden farklıydı. Ben ne olursa olsun üniversiteyi kazanıp okumaya azmetmişim. Liseyi bitirdikten sonra her yıl özlemim gittikçe artıyordu. Hep gözümün önündeydi çünkü. Ne zaman baksam hatıralarımla dolu okulum oradaydı. Bir daha o günlere dönemeyeceğimi bilmek içimde bir yara gibi sızlardı. Arada bir okulumu ziyaret eder özlemimi giderirdim. Okul pervazlarının ne kadar eskidiğini, bahçe duvarındaki trabzanların paslandığını, okul merdivenlerinin mermerlerinin yıprandığını görürdüm. Ama hayallerimin eskimesine asla izin vermeyecektim. Okulda tarih öğretmenliğine devam eden Mehmet Emin Hoca’mı görmeden asla ziyareti bitirmezdim.

Kimse bilmezdi ne zamandan beri burada çalıştığını. Sevmeyeni hemen hemen yoktu öğrenciler arasında. Bizler için idealist bir öğretmen, yeri geldiğinde bizi anlayan, dinleyen bir arkadaş; hem de yol göstericimizdi. Aradan o kadar zaman geçmesine rağmen hiç kopmadı bağımız. Her gelişimde bana; “Sizin gibi vefalı öğrencilerim iyi ki var. Çok iyi yerlere geleceğinizi ümit ediyorum. Sakın yılların geçmesine aldırma hayalini gerçekleştir,” derdi. Bende onun gibi bir öğretmen olup öğrencilerimden bu cümleyi duymayı o kadar çok istiyordum ki.

İki sene önce; hepimizi kolay kolay geçmeyecek korkulara gark eden, sanki hiç bitmeyecekmiş gibi gelen, hayatın ne kadar kısa olduğunu hatırlatan o deprem, okulun binasına da hasar vermişti ve yıkılacağı söylentisi vardı. Demek şimdi o ân gelmişti. Depremde kaybettiğim arkadaşlarımın, tanıdıklarımın acısı; deprem sonrası o soğuk gecede yaşadığımız dehşet, olanca ağırlığıyla yeniden üstüme çökmüştü. Çaresizlik, endişe, korku ve bunları bastıran üzüntüyle ruhumu alt üst eden duygu karmaşası içinde kalakalmıştım. Kepçeler, demirleri sarkan beton parçalarını kamyonlara doldururken yankılanan gürültünün arasında annemin bana seslendiğini duydum. “Neriman, kızım; gelsene! Misafirler gidiyor, ayakkabıları çeviriver,” dedi. “Anne yaa okulumu son parçasına kadar yıkıp götürüyorlar.” Gözlerim dolmuştu ağlamamaya çalıştım, ne annem ne misafirler anlayamazlardı beni.

Misafirleri uğurladıktan sonra tekrar balkona çıktım. Enkaza doğru giden meraklı insanlar, sokağın başında kalabalık olmuştu. Belki onlar da o okuldan mezunlardı. Bakkal Zeki Amca gözüme ilişti.

Dükkânı çırağına emanet etmiş, hızlı adımlarla ne olduğunu anlamak için gidenlerin arasına katılmıştı. Şimdiki gibi terden yapış yapış olduğumuz, serinlemeyi dört gözle beklediğimiz sıcak günlerde; son dersimiz bedenden çıktığımızda bahçenin tozu toprağı formamıza yapışmış ter içinde Bakkal Zeki Amca'nın dükkânın önünde otururduk. Sade gazozlarımızdan çıkan ses ve buz gibi şişenin ferahlığı, derslerden bezmiş ergen neşemizi hemen geri getirirdi. Aldığımız pötibör bisküvileri de kapış kapış paylaşıp yedik. Neşemiz ikiye katlanırdı.

Doğrudum, demire yasladığım uyuşmuş dirseklerimi ovuşturdum. Yıkım bitmiş, etrafı toz duman kaplamış, insanlar dağılmaya başlamıştı. Ortalığa sinen okulumun son zerreleri, toz dumanla birlikte ruhuma sinmiş okul anılarım da uçup gidecek miydi? “Hayır! Anılar bize ait,” dedi içimden güçlü bir ses. Sonra İrem'in Yasemin'in sesi çınladı kulağımda, “Hayır! Anılarımız bize ait.” Gülümsedim, anılarımla beraber içeriye girdim.

Aslıhan GÖKSU

VEDA ETMEDEN GİTME

Binaların arasında kalan koridorda, morg kapısının tam karşısındaki odayı verdiler. İki yatak, iki mavi kanepeler, bir televizyon, tek çekmeceseli komodinden ibaretti konforumuz. Temizlik görevlisi kilitli kapıyı açınca şöyle bir yerleri sildiğinden çamaşır suyuyla karışık yalnızlık kokuyordu içerisi. "Uzun zamandır gelen giden yoktu," demesine sevineyim mi üzüleyim mi bilemedim. Yatak bulup yerleştirdiğimize şükretmeyi tercih ettim. Birkaç kat yukarıdaki servisten palyatife inmek bile fazlasıyla yorduğundan annem çoktan uykuyla, ben de ne kadar süreceğini bilmediğimiz yolla hemhâl olmuştuk.

Birkaç saat sonra görevli hemşire uygulamalı olarak hastaya nasıl refakat edilmesi gerektiğini anlattı. Temizleme şekli, burundan enjekte edilecek mamanın nasıl olacağı, iki saatte bir yatış pozisyonunun değişmesi gerektiği... Kısa eğitimin sonunda kurduğu cümle çıktığımız yolun çok da uzun olmadığını sinyallerini veriyordu: "Hasta terminal dönemde biliyorsunuz değil mi?" Bilmiyordum. Ne terminal dönemde olduğunu ne de bir daha asla unutmayacağım kelimenin anlamını.

Gecenin sakin geçtiğini düşündüğüm anda dışarıdan feryat ve ağlamanın birbirine karıştığı boğuk seslerle başımı kaldırdım okuduğum öyküden. Okuduğum da söylenemezdi ya zaten. Karanlıkta yüzleri seçilmeyen ikisi kadın beş kişi birbirlerine sarılmış ağlıyorlardı. Bir ara morg kapısının üzerindeki ışık önce uzun boylu gencin yüzüne yansıdı. Sonra da ağaçtan kopan sonbahar yaprağı gibi süzülerek yere yığılırken ona eşlik etti. Tuhaf olan, güvenlik görevlisi bile gencin başına toplanırken kadınlardan yaşlı olanının kılını kıpırdatmamasıydı. Yazılan öykülerin çoğu kurguydu biliyordum. Gerçek olanlarsa Yaradan'ın yazdıklarıydı. Az önce sahneye konmuş öykünün sonunu asla bilemeyecektim: Vefât eden kimdi? Kedileri sever miydi? Masasında yetismeyi bekleyen işleri, verilmiş sözleri, kaçırdığı randevuları var mıydı? Ya o bayılan genç? Evlat, eş, baba hangi kimliği kullanıyordu morgun soğuk kapısında beklerken? Tahammül seviyesi nerede bitmişti ki bırakmıştı bütün yükleriyle birlikte kendini yere? Bir an her şeyi unutarak. Ayakları çivilenmişcesine yerinden kıpırdamayan oyuncunun kimeydi kırgınlığı? Bayılana mı, kendine mi, hayata mı? Sabaha kadar orada öylece kafamdaki sorulara cevap arardım belki. Ama annemi çevirme saati gelmişti.

Hep söylerlerdi de pek üzerinde durmazdım: Hasta bakmak hele hele yatalak hastaya bakmak zordur. Doğru, zordu. Ama bakmak değil. Gözünüzün önünde sona doğru yürürken yüzüne bakamamaktı en zoru. Boğazından bir yudum su bile güçlkle geçerken, verilen ilaçlar artık hastalığına derman olmazken, kuracağı üç kelimelik cümleler bile azalmışken hastaya refakat etmek insanın nefesini kesiyordu. Şerrin içinde rahmet arayan için annemin bilincinin hiç kaybolmaması büyük bir nimetti. Okul tatilinde yanına geldiğimi, iş yerinden izin aldığımı, çocukların İstanbul'da babalarıyla birlikte olduğunu biliyordu. Her odadan çıkışında olduğu gibi namaz kılmaya giderken yine arkamdan toplayabildiği bütün gücüyle seslendi: "Vedâ etmeden gitme!" "Sen de bizi bırakıp gitme," dedimiçimden. Gitme!

Otobüs saati yaklaştıkça anksiyetem de yavas yavaş artıyordu. Görevi ağabeyime devredip İstanbul'a gidecektim mecburen. Ama nasıl? Vedâları oldum olası sevmezdim. Ama annem defalarca tembihlemişken nasıl sözünü hiçe sayabilirdim. Bütün gücümü toplayıp bir bebeği sever gibi sokuldum yanına. Rollerı değışmiştik kısa süreliğine. Elini, yüzünü, gözlerini öptüm. Etrafını sarmış kabloları inat sarıldım bütün özlemimle. "Hakkını helal et anne. Yola çıkıyorum. İşimi halledeyim geleceğim yine inşallah. Seni çok seviyorum, sakın unutma olur mu?" dedim. Verdiği cevabı ölene dek yüreğimde madalya gibi gururla taşıyacaktım artık. Hikâyenin palyatif servis 501 numaralı bölümü benim için bitmişti. Kim bilir daha ne hikâyelere şahit olacaktı.

Aradan bir hafta bile geçmemişken bu defa morgun önünde biz bekliyorduk. Eşim, çocuklar, ağabeyim, ablam ve annemin vefâlı iki dostu. Sessizdik, acının gökyüzünde yankılanan sesini duymayanlar için. Hava da ölüm de soğuktu. Üşüdüm. Tıpkı yine bir kasım günü babamı uğurlarken üşüdüğüm kadar. Eşim de üşümüş olmalı ki ellerini birbirine sürtüyor bir yandan da hastanenin penceresine bakıyordu. "Şu katta değil miydi annemin yattığı oda?" diye sordu. Başımıla onayladım. Günler önce benim durduğum yerde orta yaşlarda bir bey vardı. Duymayacağını bildiğim hâlde mırıldandım: Vedâ etmeden gitme!

Hanife ARTAR YALÇIN

İNSAN NEYE YETİŞEBİLİR?

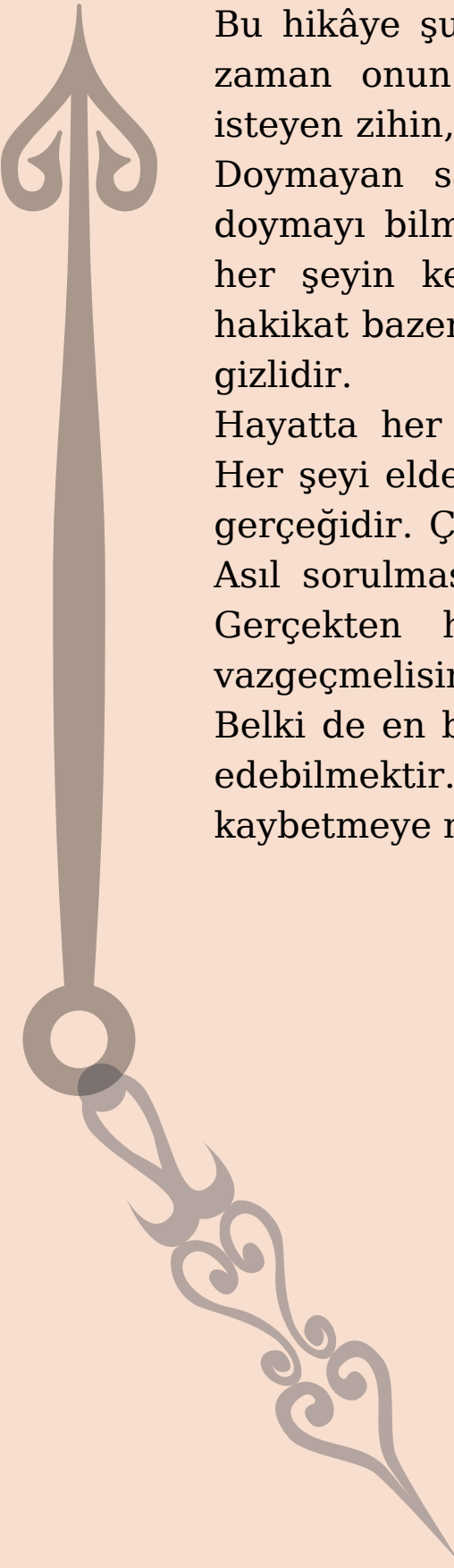
Tolstoy'un İnsana Ne Kadar Toprak Lazım adlı öyküsü, hırsın nasıl körleştirdiğini gözler önüne serer. Pahom'un hikâyesi sadece bir köylünün yaşamını değil, hepimizin içinde gezinen doymak bilmez arzuyu anlatır.

Bir varlık neden yetinmez? Sahip oldukları neden ona yeterli gelmez? Toprak, para, makam, şöhret... Hepsi bir eksiklik olduğu hissini fısıldar. Sanki bunlar elde edildiğinde içindeki boşluk dolacaktır. Oysa çoğu zaman kişi, daha fazlasına ulaşmaya çalışırken elindekini kaybeder, huzurunu yitirir.

Öykünün kahramanı Pahom da hayatını daha iyi bir hâle getirecek tek şeyin biraz toprak olduğuna inanır. Bu düşünceyle serüveni başlar. Önce bir miktar toprak sahibi olur, ardından daha fazlasını ister. Ne kadar malı olursa olsun gözü doymaz; aksine, içindeki açgözlülük gittikçe büyür.

Birgün, Bakşı adında bir halkın toprakları hakkında bilgi edinir. Bu halk, güneşin doğuşundan batışına kadar yürüeyebilen herkese, yürüdüğü kadar toprağı vermeye razıdır. Fakat tek bir şartları vardır: Kişi, başladığı noktaya gün batmadan geri dönmek zorundadır. Aksi hâlde hiçbir şey kazanamaz.

Pahom, sabahın erken saatlerinde yola çıkar. Gözü ufukta, akli toprakta yürür. Attığı her adımda daha fazlasını ister. Zaman geçtikçe bedeni yorulur ama hırsı durmaz. Güneş batmaya yaklaşırken başladığı yere yetişme telaşı başlar. Var gücüyle koşar. Tam zamanında başladığı noktaya varır. Ancak bu son adımı, aynı zamanda son nefesi olur. Aşırı çabası onu hayattan koparır. Gün doğarken yürümeye başladığı yere yetişemez. Sonunda, gerçekten sahip olabileceği tek toprak parçası olan iki metrelik bir mezar kazılır onun için.

Bu hikâye şunu hatırlatır: Neye yetişmek isterseniz, çoğu zaman onun esiri hâline gelirsiniz. Hep daha fazlasını isteyen zihin, içinde taşıdığı açlığı hiçbir zaman doyuramaz. Doymayan sadece mide değildir; çoğu zaman kalp de doymayı bilmez. Varlık, gözünün gördüğü, elinin uzandığı her şeyin kendisine ait olması gerektiğine inanır. Oysa hakikat bazen “Bu bana lazım değil,” diyebilme cesaretinde gizlidir.

Hayatta her şeye yetişemezsiniz. Her yere gidemezsiniz. Her şeyi elde edemezsiniz. Bu bir eksiklik değil; varoluşun gerçeğidir. Çünkü sınırlı bir ömür ve sınırlı bir güç vardır. Asıl sorulması gereken soru şudur: “Neye yetişmelisiniz? Gerçekten hangi şey için çabalamalı, hangi şeyden vazgeçmelisiniz?”

Belki de en büyük olgunluk, neye yetişilemeyeceğini kabul edebilmektir. Çünkü sınırını bilmeyen, sonunda her şeyi kaybetmeye mahkûm olur.

Rıfat ZENGİN

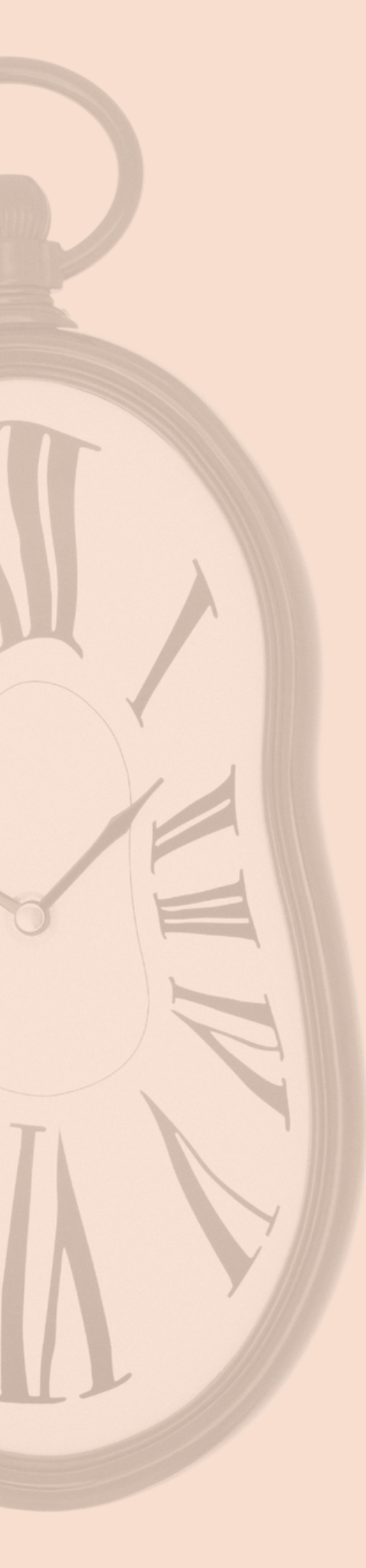
MAVİ

Bir göz   açık bir göz   kapalı baktığı saat, kalkmak için tam yirmi beş dakika geciktiğini gösteriyordu. Yataktan nasıl fırladığını bilemedi. Allah'tan, tüm eşyalarını akşamdan hazırlamıştı. Fakat bu, asansörün önüne geldiğinde kıl payı kabini kaçırmasını önleyemedi. Dokuzuncu katta olduğunu düşününce merdivenlerden inmek istemedi. Zaten olan olmuşt  . Apartmandan çıkmasıyla metroya gelmesi çok uzun sürmese de "Allah'ım lütfen trene yetişebileyim," diye dua ederek perona inmiş ama saniye farkıyla vagona yetişememiştir. Üstelik metro çıkışı, daha otobüse binmesi gerekiyordu. Yo yo, taksiye binmeliydi. Yoksa işe iyice geç kalacaktı. Tabii hemen taksi bulabilirse. Şükür şansы yaver gitmişti ve iner inmez boş bir araç denk gelmişti. Ofise vardığında mesai başlayalı bir buçuk saati geçmişti. Danışmanın, içeri girerken "M  d  r Bey, geldiğinde b  roma uğrasın," dedi cümlesi ise arkadaşlarının "Günaydın," "İyi misin?" "Bir sorun yok değil mi?" sözlerinden önce duyduğu ilk cümleydi. Geç kalmak asla âdeti değildi. Hatta bu konularda çok katı prensipli de denebilirdi. O kadar ki "Bir insan istedikten sonra asla geç kalmaz. Yeter ki uykusunu, iş ahlakını, şartlarını ona göre ayarlasın. Yok uyuyakalmışım, yok nasıl oldu bilmiyorum, yok hastalandım, bunlar hep bahane," gibi ettiği beylik lafları bile vardı. Ş   anda   yle bir durumdaydı ki "Gerçekten nasıl geç kaldım ben Allah aşkına! Erken yattım, hasta değilim, yorgun da değilim, ama nasıl olduğunu bilmiyorum işte," düşünceleri zihnine doluşmuşken "Canım, bir sefer geç kalmayla hemen uyarı mı verilir! Neyse ki daha önce yaptığım bir şey değil. Bir şekilde izah edeceğim artık," diye geçirdi içinden.

Az önce girdiği müdürün ofisinden çıktığında yarım saat önceki hayatı, bambaşka bir sürece evrilmişti. şaşkındı, hiç beklemiyordu. Duyduklarına inanamadı. Senelerdir beklediği terfi haberi hem de küçüklüğünden beri hayalini kurduğu o şirin sahil kasabasının olduğu şehirle birlikte, âdeta altın tepside sunulmuştu. Hem de geç kalışından dolayı uyarı alacağını düşündüğü bir anda. Evet, bir anda nasıl olmuştu? Dn akşamdan beri olanlar geçti aklından tek tek. Son çalıştığı projenin üzerinde değişiklikler yaparken zil çalmış; apartman görevlisi hanım, çöpünün olup olmadığını sorunca, kendisini beklediğini söyleyip neredeyse kullanılmamış gibi yepyeni olan fakat artık giymediği kıyafetleri evladına vermek istediğini söylemişti. Ardından, hayatında hiç duymadığı duaları almıştı. alışmasını tamamlamak üzereyken alan telefonunun ucunda yakın arkadaşı vardı. Onun tavsiyesi üzerine, yardıma muhtaç bir öğrenciye kendince minik bir katkıda bulunmuştu. Sabah işe geç kaldığı anda asansörün hızla zemin kata inmesini beklerken, kabin ara katlarda durup başkalarını toplamaya devam ediyordu. Katın birinde yaşlı bir teyzeye, olanca yavaşlığıyla kendilerine doğru gelirken bir yandan “Hay Allah! İyice geç kalacağım, ben acele ettikçe... Neyse... Kendine gel de teyzeye yardım et,” i hesaplaşmasından sonra, değnekle hareket edebilen bu teyzeden de muazzam güzellikte dilekler kazanmıştı. Metroda ise elindeki dosyaların ve bilgisayarın ağırlığına rağmen, kendisinden yaşça daha küçük ama daha duyarsız gençlerle dolu vagonda, hamile bir kadına yer vermiş; karnı burnunda kadıncağız iten bir tebessüm ve teşekkürle mukabelede bulunsa da anlaşılan yaptığı çok makbul olmuştu. Taksiden inip koşar adımlarla ofise yol aldığında kendisine mendil satmaya çalışan küçük bir oğlan çocuğunun, daha sonra ilk uygun zamanda yardım etmek için görüşmek üzere adres ve ailesinin telefon bilgilerini almıştı.

Ne tuhaf bir gün oluyordu böyle! Yetişmeye çalıştığı, her rutin ve yeknesak gün gibi iş ve mesaiyken; engel üstüne engel çıkıyordu. İlginç olansa tüm bunlar oldukça canı sıkılması gerekirken iini tuhaf bir huzur kaplamasıydı. Senelerdir uğraştığı terfi haberinin bugün gelmesi tesadüf olamazdı. şimdi daha iyi anlıyordu, yetişmeye çalıştıkça yetişememesinin nedenini.

Denizin tuzlu kokusu, huzur veren hışırtısı, içine alıverecekmiş gibi duran haşmetli dalgaları, eşsiz mavisi çoktan içine çekmişti bütün benliğini. Bu güzel duygulardan sıyrıldığı anda ofiste tebrikleri kabul ettikten sonra, eşyalarını bir çırpıda ve mutlulukla topladı. Akşam olmuştu. Ruhu Ayvalık'ın sokaklarında dolaşmaya başlamıştı bile. Mjdeli haberi anne ve babasıyla paylaşıp hayır dualarını aldıktan sonra, bir günde hayatının nasıl değiştiği, hayretler içinde geçti aklından. Burnuna alınan sadece Cunda'nın eşsiz güzellikteki begonvil ve yasemen çiçekleri değildi. Buram buram kahve kokusu sardı benliğini. Bir fincan kahve yaptıktan sonra; soluğu, ilk fırsatta toplayacağı kitaplığın başında aldı. Eli, mutlu olduğu her zamanki gibi en sevdiği şairlerden biri olan Turgut Uyar'ın "Göğe Bakma Durağı" adlı kitabına gitti. Aynı adlı şiiri atı; sayfasını kıvrıp, kitabı ters çevirerek masasının üstüne, kahvenin tam yanına bıraktı. Sıra, bu mutlu anların eşlikçisi pikabına gelmişti. Koleksiyonundan, Ferdi zbeğen'in plağını seti. Pikaba yerleştirdi. Ah!... Bu cızırtı... İşte şimdi, büyülü vakitler başlıyordu. Koşturmacalı geçen son zamanlarda, ne çok ihtiyaı vardı böyle anlara. Ferdi zbeğen, "Kandil" şarkısını söylemeye başladığında; bir elinde mis gibi kokan kahvesi, diğer elinde az önce kıvrıdığı sayfadaki, ruhunu okşayan "Göğe Bakma Durağı" şiiriyle yeni hayaller kurma zamanıydı. "Demek ki," dedi içinden, "Tüm yetişememeler, kendime ve hayallerime yetişmek iinmiş."

“Senin bu ellerinde ne var bilmiyorum göğ
bakalım
Tuttukça güçleniyorum kalabalık oluyorum
Bu senin eski zaman gözlerin yalnız gibi ağaçlar
gibi
Sularım ısınsın diye bakıyorum ısınıyor
Seni aldım bu sunturlu yere getirdim
Sayısız penceren vardı bir bir kapattım
Bana dönesin diye bir bir kapattım
Şimdi otobüs gelir biner gideriz
Dönmiyeceğimiz bir yer beğen başka türlü
güç
Bir ellerin bir ellerim yeter belliyelim yetsin
Seni aldım bana ayırdım durma kendini hatırlat
Durma kendini hatırlat
Durma göğ bakalım.”¹

“Gök,” diye tekrar etti içinden.
“Gök, mavi.”

1)Turgut Uyar

Reyhan KARAKABAK YILMAZ

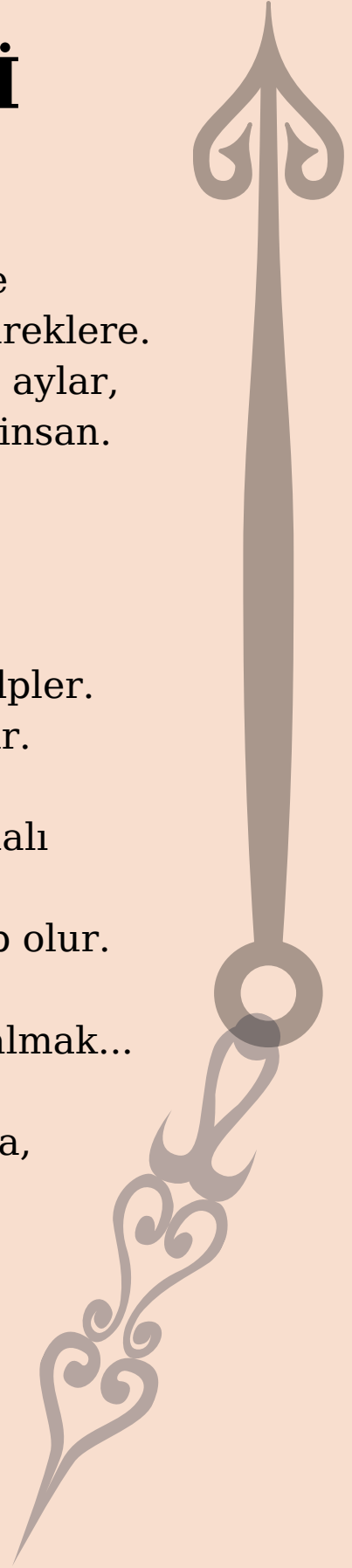
BİR ARDIÇ GİBİ

Temmuz, hasretin adıdır gönülde
Bir sayha dizesiyle gelen haber düşer yüreklere.
Birbiri ardınca demlenir artık her yaza aylar,
Sendeleyerek yürür ömür bahçesinde insan.

Sonra
Bir pusula yerleşir yüreklere...
İbresi temmuzu gösteren
Yönünü bulan kuşlar gibi hisseder kalpler.
Kalanlar hüznün Saki'siyle dinlenir.
Onda boy verir yeni fidanlar
Herkes görmek ister yeşeren bir dalı
Fakat
Gönül toprağı bereketli olanlara nasip olur.

Bir çınar gibi dimdik, yüzyıllarca kök salmak...
Ve sonra yalnızca gölgesi bile
Sığınak olur nice büyüyecek fidana,
Nice temmuzlarda.

Rabia Rûmeysa
BİLGİN

SARI KARANFİL

Adam mektubu eline aldı. Şaşkındı. Eşinin karşısında biraz kırgın, biraz mahcup, biraz kararsız oturuyordu. Elleri titredi. Okuyacaklarının hayra alamet olmadığını ve gelmekte olan sonu daha fazla geciktiremeyeceğini anladı. Lanet okudu içinden. Keşke bir bahane bulsaydı da şu an burada olmasaydı. Belki biraz daha... Birkaç hafta daha belki... Başını öne eğdi. Ellерinin kasıldığını hissediyordu. Az önce eşinin kararlılığını görmüştü. Ne kadar çabalasa da artık erteleyecek bir şey kalmadığını anladı.

Eşi onu okurken yalnız bırakmak için başka bir masaya geçmişti. Onun da ne kadar gergin olduğu, okuyormuş gibi yaptığı kitabın sayfalarını çevirişinden belliydi. Ara ara göz ucuyla kocasını süzüyor, mektubu bitirdikten sonra ne tepki verecek diye içi içini yiyordu.

Adam masanın üstündeki su şişesini aldı ve tek seferde yarısına kadar içti. Geri kalan yarısı mektubu bitirdikten sonra lazım olacaktı. O an keşke zamanı durdursalardı. Ya da geçmişe dönme şansı olsaydı. Belki... Belki onları bu ana getiren sebepleri yok edebilirdi. Gerçi onları bu ana getiren sebeplerden pek de emin değildi. Onun problem olarak gördüğü pek de bir şey yoktu ne de olsa. Yaşıyorlardı işte herkes gibi. Anne babaları gibi... İyi kötü geçinip gidiyorlardı. Olması gereken de bu değil miydi?

Gözleri satırların arasında kayarken artık çay bahçesinde çalan müziği duymuyordu. Etraftaki masalarda oturan insanların konuşmaları ya da kahkahaları ona ulaşmıyordu. Sanki her yer koca bir karanlığa hapsolmüştü. Bir tek onun oturduğu masada ışık vardı. Bu sayede mektubu okumaya devam edebiliyordu. “BİZ” olamadık demişti eşi. “BİZ” olmak ne demekti? Aynı çatı altında yaşıyorlardı işte. Birbirlerine haber vermeden bir şey yapmıyorlardı. Gerekli kararları birlikte veriyorlardı. Daha ne olsundu? Sonra eşinin sürekli “Birlikte ortak hiçbir şey yapmıyoruz. Hiçbir ortak hobimiz, ilgi alanımız yok. Birlikteyken yapmayı sevdiğimiz hiçbir şey yok farkında mısınız?” diye sürekli dırdır ettiğini hatırladı. Ve de bu söylemlere hiç kulak asmadığını... Çünkü ona saçma geliyordu kaliteli zaman söylencesi. Aynı çatı altında birlikte aynı sofraya oturabiliyorsan “BİZ” olmuşsun demekti. Yoksa değil miydi? “Sen” “Ben” kavgasından “Biz ne durumdayız?” diye sormayı unuttuklarını fark etti. Yüreği sızladı. Hiç bu halde olurlar mıydı zamanı kaliteli yapmak önemli olmasaydı?

Dışarıdan bakıldığında gayet uyumlu ve mükemmel bir çifttiler. Adam için de dışarıdan iyi görünüyor olmaları yeterliydi. Çünkü birçok insan gibi o da “El alem ne der?” baskısıyla büyütülmüş biriydi. Zaten bu sebeple eşinin çift terapisine gitme teklifini reddetmemiş miydi? Hem anlamıyordu, olmayan bir problemin nesini konuşacaklardı. Onluk bir sorun yoktu ki. Eşi her şeyi fazla büyütüyordu. Görmezden gelmeyi ve unutmayı bir türlü beceremiyordu. Çok istiyorsa kendisi terapi alabilirdi. Bu kadar da açık fikirli ve anlayışlı bir adamdı. Karısı zaten kendi kendine gereksiz yere delirip duruyordu. Onu da mı delirtmek istiyordu, anlamıyordu. O anda kulağında bir kelime çınladı: Manipülasyon. Geçen gün sosyal medyada gezinirken denk gelmişti. Acaba onun tavırları manipülasyona mı girerdi? Eşine devamlı söylediği cümleleri düşündü:

“Sen hep abartıyorsun, böyle şeyleri gereksiz yere büyütüyorsun.”

“Çok yorgunum şu an, senin dırdırlarını çekemeyeceğim!”

“Öyle bir şey demedim, sen yanlış anladın. Ne kadar alıngansın!”

“Ben ne yaptım ki?”

Garsonun geçerken düşürdüğü tepsiden çıkan şangırtıyı duymadı. Kahvesini yudumlayan karısının kendisini izlediğini fark etmedi. Alnından ter damlaları akmasına rağmen ortamın ne kadar sıcak olduğunu da anlamadı. Dolayısıyla sırtı sıırıslık olmasına rağmen ceketini çıkarmayı da akıl edemedi. Sanki şu anda bu dünyada değil gibiydi. Hakikaten o, işleri bu raddeye getirecek ne yapmıştı ki? Okumaya devam etti.

Dostça ve medenice ayrılalım demişti eşi. Hem aynı çatı altında arkadaş bile olamadıklarından dem vurup hem de bunu istemesi ona garip geldi. Boşanıp da dost kalan birini hiç görmemişti. İnsanlar bırak eşi, dostu, arkadaşı, kendi çocuklarının arkasından bile bir dolu atıp tutarken onlar birbirlerinin arkasından konuşmadan nasıl duracaklardı? Sonuçta bir husumet girmişti araya. Medenice ve dostça ayrılmanın kolay olmayacağı açıktı ama imkânsız mıydı? Aksi halde zaten arada kalan çocuğa yazık olmaz mıydı? Nitekim en çok yıpranan o olacaktı. Peki mal paylaşımı ve velayet nasıl olacaktı? O hep birlikte bir gelecek hayal ettiği için hiç hazırlıklı değildi. Aslında hayal ettiği bir gelecek olup olmadığını da bilemedi. Herkes gibi yaşıyordu işte. Ev alması gerektiği zaman alıyor, araba alması gerektiği zaman alıyor, birikim yapması gerektiği kadar yapıyordu. Öyle büyük çaplı bir hayali yoktu. Acaba eşinin var mıydı? Ona bunu hiç sormadığına hayıflandı. Belki sorsaydı, onunla böyle sohbet ortamları kursaydı eşinin hayattan ve gelecekte ne beklediğini daha iyi bilirdi.

Ya çocuk? Çocuk ona çok düşkündü. O da çocuğuna. Oyun oynamayı sevmezdi fazla ama akşam onu bir saat görmek yeterdi. Bazen birlikte uyumak... Gerçi çocuk fazla hareketlenince tahammül edemez hemen kızardı ama olsundu. Babalar zaten hep öyle yapardı. Şimdi haftada bir veya iki kez çocuğunu görmek ona yetecek miydi? Çocuk onsuz ne yapacaktı? Eşi çocukla tek başına nasıl idare edecekti? Eşine içten içe yeniden öfkelenmeye başladı. Ne kadar nankördü bu kadın. Çevresinde onun gibi bir erkek daha var mıydı? Akşam işten çıkar çıkmaz evine vakitlice ve alışveriş yaparak gelir, pazara hep o gider, dışarıdan alınacakları falan hep o alırdı. Eşi nerede, ne var bilmezdi. Üstelik işten eve yorgun da gelse yemek yoksa hemen mutfığa girer yemekleri yapardı. Sonra çöpleri de toplardı. Gardıropta bile küçücük bir bölüme razı olmuştu. Bu kadının daha ne istediğini bir türlü anlamıyordu. Tamam, o da hiç boş durmuyordu ama o karılık göreviydi onun. Takdire gerek var mıydı? Halbuki onun yaptıklarını ise çoğu adam eşine yapmıyordu. Eşi onun gibi bir kocaya sahip olduğu için şükredeceğine hala söyleniyor ve bir türlü mutlu olmuyordu. Bu da artık nankörlük oluyordu. Böylesi bir koca olduğu için takdir beklemesi suç muydu?

Eşi özel hayatlarıyla ilgili de bir şeyler yazmıştı ama üzerinde durmadı. İkisinin de bu konuda birbirlerine karşı kırgınlıkları vardı. Bu saatten sonra deşmeye lüzum kalmamıştı. Belki başka bir şansları olsa... Neyse... Bu defterin kapanmak üzere olduğuna şüphe kalmamıştı. Zaten son söz yazılmıştı.

"Saygılarımla..." yazısını okuyunca artık sevginin olmadığı bir birliktelik içinde olduklarını yeni anlamanın hüznü sardı dört bir yanını. Zihnindeki karanlığı savuşturdu. Gözleri eşinin gözleriyle buluştu. Onu ilk gördüğünde yüreğinin nasıl hop ettiğini hatırladı. Ama artık o duyguların üzerini yılların tozu kaplamıştı. İkisi de suçluydu bir noktada. Mutluluğa yetişememişler, birbirlerine çok geç kalmışlardı. Eşiyle gözleri buluştuğunda birer damla yaş ikisinin de yanaklarından süzüldü. Böyle bitmesini ikisi de istemezdi. En azından çocuklarına yetişebilmek için kalan son şanslarının kıymetini bilmelilerdi.

Hesabı ödemek için kalktı, kasaya yöneldi. Ödeme işlemi bittikten sonra arkasını döndü. Masada eşinin yerine, hüznün temsilcisi sarı karanfil oturuyordu. Çiçeği alıp oymuş gibi, veda edercesine son kez kokladı. Her şeyin değerini kaybetmeden bilmek gerektiğini geç de olsa anlamıştı. Bilinmezliğe adım atarak çay bahçesinden ayrıldı.

SEÇİMLER HER ZAMAN HUZUR VERİR Mİ?

İnsan, hayatın aceleciğinde kayboluyor bazen. Yetişmek, yetiştirememek kaygısı sarıyor benliğini. Haz ve hız çağı da bu kaygıyı beslediğinde; zihin, “koşmak mı, durmak mı? sorularıyla cedelleşiyor. Huzuru arayan gönülle, “Koşuşturmalısın!” diyen aklın yolları bir müddet ayrılıyor. Kemal Sayar’ın da dediği gibi “yavaşla”dığında insan, görmeye başlıyor. Koşmanın koşuşturmaktan; durmanın dinlenmekten farklı olduğunu keşfettiğinde, bir huzur kaplıyor içini. Ağlayan bir çocuğun anne kucağına kavuşması gibi sakinleşiyor.

Yetişememenin aciziyeti altında ezildiğini düşünürken egolar, “Hiç de öyle değil,” diye bir ritim tutturuyor akıl ve kalp. Yetiştirmeye çalışıp dururken bir şeyleri, kendini yetiştirene teslim oluyor. Dinlenirken demlenen; demlenirken dinlenen bir sükûtta birleşiyorlar. Kavramlar üşüşüyor zihnine birden. Kendini, düştüğü yerden kaldırıp üstünü başını silkeleyip yola devam ederken buluyor.

Ne yetiştirememenin çaresizliği ne değiştirmenin aceleciği ne de tembelliğin yüreği yakıp kavuran acısı kalıyor temizlenen dimağında. Şimdi yeni bir koşma şekli keşfediyor. Sa’y: Anlamalı ve amaçlı bir yürüyüş. Tempolu ne çok yavaş ne çok hızlı. Ara sıra hızlanan fakat yine aynı huzur veren uyumla tüm evrene eşlik eden bir yürüyüş. Ötelerden tavsiye edilen bir yürüyüş. Yetişmeye/yetiştirmeye çalışmadan ve kaybolmadan yolda kalabilmenin reçetesi.

Çiğdem YILMAZ

Müzeyyen Çelik

Kütahya'da doğan Müzeyyen Çelik Kesmegülü; ilkokul, ortaokul ve liseyi Kütahya'da tamamladı. Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Çeşitli eğitim kurumlarında öğretmenlik yaptıktan sonra 2014 yılında Millî Eğitim Bakanlığına geçti. Evli ve bir çocuk annesi olan yazar, hâlen Kütahya'da öğretmenlik görevine devam etmektedir.

Edebiyat hayatına şiirle başlayan Müzeyyen Çelik Kesmegülü, daha sonra şiiri bıraktı ve öyküye yöneldi. "Huzurla Yeniden" adlı ilk öyküsü, Mart 2011'de Hayal Bilgisi dergisinde yayımlandı. Öyküleri Mahalle Mektebi, Hece, Hece Öykü, Türk Dili, İtibar, Karagöz, Aşkar, İzafi, Ayarsız dergilerinde yayımlandı. İlk öykü kitabı Kamu Baş Rüyacısı'nı 2014'te okurlarıyla buluşturdu. Kendisiyle yazarlığını konuştuğumuz, edebiyat ve hayatın içinden konularla gerçekleştirdiğimiz sohbetimize buyurun efendim...

Sevgili Müzeyyen Hocam,

Öncelikle Nisan ayının son günlerinde müjdesini paylaştığınız yeni kitabınız, Dünya Artık Büyülü Değil İhsan henüz yayımlandı, daha taptaze dumanı üstünde. Okuru bol olsun, yolu açık olsun. Bu sebeple de yoğunlukta olduğunuz bir dönemde bizlere zamanınızı ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Yazıya, kelimelere, hikâyelere gönlünüzü kaptırmanız nasıl başladı? İlk defa "Ben yazarak bir şey anlatabiliyorum" dediğiniz anı hatırlıyor musunuz?

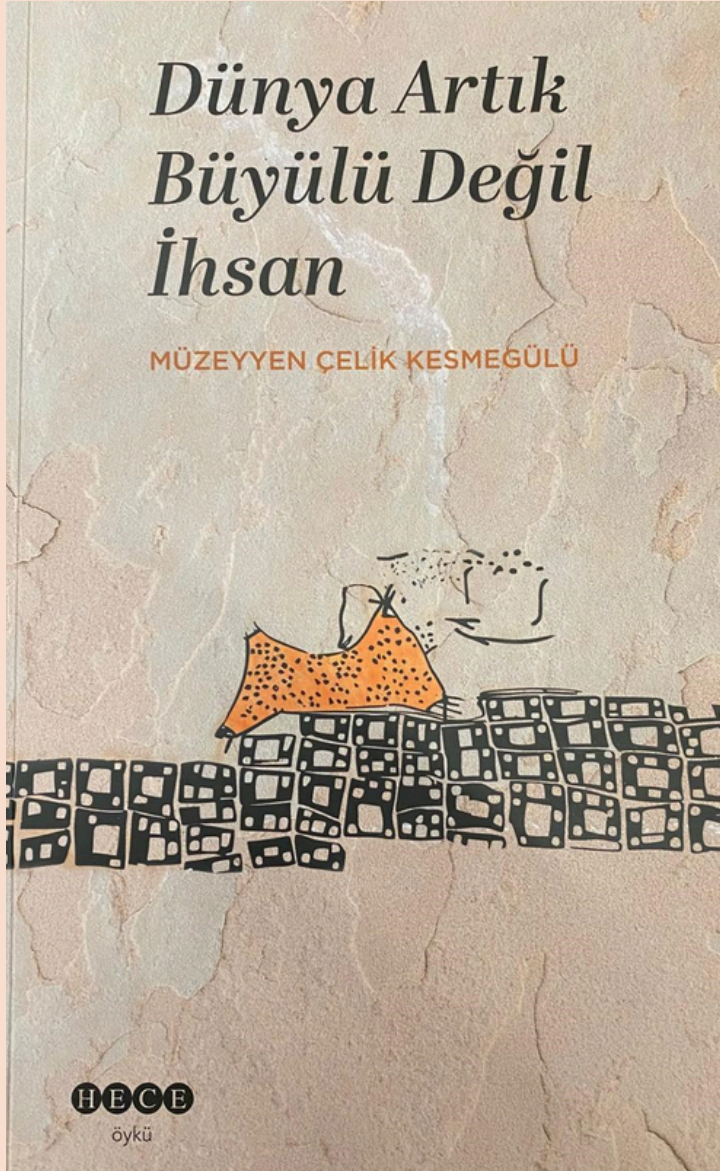
Öncelikle söyleşi için ben teşekkür ederim. Ben kendimi bildim bileli yazıyorum. Çok küçük yaşlarda kendimi ifadenin en iyi yöntemi her zaman şiirdi. 2010 yılından beri de düzenli öykü yazmaya başladım. Öykü üzerine çok düşündüm, çok okudum, çok yazdım. En çok; öykülerimi okuyup bana dönüş yapanlar duygularını benimle paylaştıklarında yazarak bir şeyler yapabiliyorum evet, diyorum. Daha yeni bir okuyucu, “Öykülerinizi okudum. Beni nasıl bu kadar yakından tanıyorsunuz,” dedi. Müthiş bir andı.

Şiirle başladığınızı biliyoruz. Bir söyleşinizde şiiri konsantreye, öyküyü ise biraz daha sulandırılarak (detaylandırarak) hazırlanmış meyve suyuna benzetiyorsunuz. Benzetmenizi çok beğendiğimi söylemeliyim. Peki, sizi öyküye doğru çağıran şey neydi? Hangi duygular, hangi hikâyeler?

Beni öyküye çağıran şey benim şiirimin modern şiire yaklaşamamasıydı. Ben bazı iyi şiirler yazdım ama benim çok daha iyi şiirler yazmam gerekiyordu. Ya da şöyle diyeyim, modern şiire yaklaşmam gerekiyordu. Sanırım bunu başaramadım. Ben gelenekten devam ederken modern şiir makas değiştirdi. Ben ve modern şiir farklı yollara savrulduk. O andan itibaren öykü bana bir ışık yaktı. O ışık başta gözümü aldı ama sonra birbirimize alıştık. Şiir yazmaya beni hangi duygular ittiyse öykü yazmaya da aynı duygular itti aslında. Dünyayı delicesine anlamaya çalışma ise daima beni en çok tetikleyen duygu oldu.

Öykülerinizde bazen çok sıradan görünen hayatların içinde çok derin sular var. İnsanı geniş bir perspektiften gözlemliyorsunuz. Sizce insan hikâyelerinin en dokunaklı tarafı nerede saklı?

İnsan hikâyelerinin en dokunaklı tarafı, aslında yaşantıları neticesinde aldıkları kararlar. Ben o kararları anlamaya çalışıyorum. İnsan bir kararı nasıl alır? Çok çılgınca geliyor bazen bu. Bunun üzerine çok düşünüyorum ve insanları fazlaca gözlemliyorum. Gözlemlerime yorumlarımı da katıyorum. Kurmaca dünyam bu minvalde şekilleniyor.

Taşrayı ve şehri anlatıyorsunuz. Taşranın insan ruhunda bıraktığı o izleri yazıya dökerken nelere dikkat ediyorsunuz?

Ben aslında merkezi de anlatıyorum. İstanbul da geniş yer tutar öykülerimde. İstanbul'un, Ankara'nın da Anadolu'nun da insan ruhunda bıraktığı izleri yazarken özel bir tercihim ya da dikkatim yok. Hikâye kendiliğinden yarasını da beraberinde getiriyor. İnsan her yerde yaralanıyor. Yeter ki yaşasın.

Öyküde mekânın, gerçek hayatta ise şehrin sizin için çok önemli olduğunu biliyorum. Aidiyet duygusu yüksek bir kalem olduğunuzu düşünüyorum. Öyküdeki mekânlara, yaşadığınız şehirlere aidiyet... Bulunduğunuz her şehirle bağ kurabilmenizin sebebini sormak isterim. Siz de yaşamaya devam edebilmek için sevmeye mecbur olanlardan mısınız?

Ben sevmeye mecbur hissetmiyorum kendimi hiç. Yaşamaya devam etmek için buna ihtiyaç duymam. Ben şehirlerimi gerçekten seviyorum. Şehirleri görebiliyorum ben. Evimi, sokağımı, fırınımı, marketimi bile seviyorum. Farklı şehirlerde yaşadım. Hepsini de sevdim. Bir şehri kötülemeyi tuhaf ve çocukça buluyorum. İnsanların asırlar önce kurdukları şehirlerde yaşıyoruz aslında. Şehirlerde kadim bir kültür var. Ben onu yakalıyorum ve şehri öyle seviyorum. Friglerin göremediği olumsuzlukları biz mi gördük acaba diyorum, Kütahya'yı kötüleyenler olunca. Herkes gidip istediği şehirde yaşayabilir. Herkes özgür ama kendimiz de mekâna lezzet ya da zehir katıyoruz. Bunu da bir düşünmek lazım. İnsan kendi mutsuzluğunun da mimarıdır.

Öğretmenlik mesleğinizin yazılarınıza nasıl bir katkısı oldu? Eğitimci kimliğiniz, karakterlerinizi ve hikâyelerinizi şekillendirirken size nasıl bir ilham veriyor?

Meslek, daha çok insan ve daha çok yaşam öyküsü ile tanışıklık etmemi sağladı. Bir de meslek gereği farklı şehirlerde yaşadım. Bu da bence çok iyiydi. Eğitimci kimliğim, bende zaman zaman didaktikliği artırıyor ve anaç yapımı ortaya çıkarıyor. Özellikle çocuk edebiyatında bu benim biraz zararına dokunuyor. Anlatmak, doğrudan söylemek yerine göstermek gerekiyor artık. Yetişkin kahramanlarımda da mesleğin bana fazla ciddi bir katkısının olduğunu söyleyemem. Biraz da bundan kaçınmak istiyorum aslında. Öğretmenim diye öğretmenleri anlatmak istemiyorum. Bu biraz da riskli geliyor bana. Mesleğin, yazma anlamında bana bir ilhamı var diyemem.

Sizi okurken bazen yalın, bazen de şiir gibi akan bir dilin içinde buluyoruz kendimizi. Yazarken dili nasıl keşfediyorsunuz? Hikâye mi dili seçiyor, dil mi hikâyeyi?

Ben edebiyatın, dil işçiliği olduğuna inanıyorum. Elimden geldiğince dilce çok iyi öyküler yazmak istiyorum ama bazen kurmacaya çok kaptırdığımda ciddi hatalar da yapıyorum. Bu yüzden iyi ki editörüm var. Özellikle son kitapta bu konuya sıkı çalıştık. Dil için özel bir çaba sarf ediyorum da diyemem. O anki ruh halime göre geliyor dil. Hikâye dili seçiyor yani.

“Dünya Artık Büyülü Değil İhsan” isimli yeni kitabınızda, modern hayatın içinde dolaşan yabancılaşma hissini işliyorsunuz. Bu temayı işlerken hangi duygular ve gözlemler sizi yönlendirdi?

Yabancılaşma, modern hayatın genel sorunu. Bütün öykülerimi, bu temayla boğduğumu söyleyemem. Bu amaçla yazdım da diyemem. Her dönem kendi duygusunu da beraberinde getiriyor. Çoğu zaman kendiliğinden geliyor. Sosyal hayata baktığımda gördüğüm ikilemler de bende zaman zaman yabancılaşma duygusunu hissettiriyor.

Size ilham veren şeyler nelerdir? Bir an, bir bakış, bir cümle bazen bir hikâyeyi başlatabiliyor mu?

Bana her şey ilham verebilir. Bazen bir cümle bazen bir mısra bazen bir haber bazen bir olaya kendimce getirdiğim yeni hayal bende hikâyeyi başlatır. Duygu ve düşüncelerim ya da bir kitap okurken kendimce yaptığım farklı bir yorum da bende yeni bir öyküye kapı açar.

Günümüzün hızlı gelişen, değişen koşullarında hem yazarlık hem öğretmenlik hem ev dengesini nasıl sağlayabiliyorsunuz?

Çok yorgunum. Dengeyi zaman zaman sağlayamıyorum. Birine ağırlık verirken diğeri eksik kalıyor. Sadece oğlum büyüdükçe kendime, okuma ve yazmaya ayırdığım zaman artıyor ve muhakkak kendim için günün bir anında zaman ayırmaya dikkat ediyorum. Bu, benim üretkenliğime yardımcı oluyor. Kendime zaman ayıramadığımda mutsuz hissediyorum. Bu yüzden yoğunluk sevmiyorum. Sakinlik lazım artık bana.

Bir öykünüz okurun kalbine dokunduğunda, içinizden hangi cümle geçiyor? Sizi hayatınızda en etkileyen öyküyü/öykücüyü söyler misiniz?

Öykülerim beğenildiğinde çocukça seviniyorum ve şımarmak istiyorum. Ben çok fazla öyküden etkilendim. Hangi birini sayayım bilmem ki! Kimi söylesem diğesine ayıp olur. Gülhan Tuba Çelik'in ilk kitabındaki bütün öyküler, Safiye Gölbaşı'nın ilk kitabı ve Özlem Karapınar'ın son kitabı diyerek öykücü arkadaşlarımı kayırmak istiyorum.

Her değerli yazarımıza yönelttiğimiz sorumuzu size de sormak isterim: Hayattaki küpeşteniz nedir?

Küpeştem ailem. Ben aile olmayı çok seviyorum. Geniş ve çekirdek ailemi çok seviyorum. Hep onların civarında olmak ve bu şekilde dengeyi sağlamak istiyorum. Aile her şeydir. Edebiyat da önemlidir ama daha önemlisi ailedir bence.

Bize kalbinizin, kelimelerinizin ve hikâyelerinizin kapılarını açtığınız için çok teşekkür ederim.

Yolunuz her daim açık olsun ve kelimelerinizin taşıdığı umut hep taze kalsın.

Ben de emek ve zaman harcadığınız ve beni tercih ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Sevgiler...

SÖYLEŞİ; SERPİL ÖZLEM UÇAR

Dualarımız selamet olup
düşsün bağına..

